

Suvestinė redakcija nuo 2012-06-20 iki 2013-03-13

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [6-248](#), i. k. 1092060ISAK00V-1216

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

DĖL BENDROJO KARINĖS ĮRANGOS SĄRAŠO PATVIRTINIMO

2009 m. gruodžio 29 d. Nr. V-1216

Vilnius

Atsižvelgdama į Europos Sąjungos bendrąjį karinės įrangos sąrašą (OL, 2011 C 86, p. 1) ir 2012 m. kovo 22 d. Komisijos direktyvą 2012/10/ES, kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/43/EB nuostatos dėl su gynyba susijusių produktų sąrašo (OL, 2012, L 85, p. 3),

Preambulės pakeitimai:

Nr. [V-631](#), 2012-06-13, Žin., 2012, Nr. 68-3472 (2012-06-19), i. k. 1122060ISAK000V-631

t v i r t i n u Bendrąjį karinės įrangos sąrašą (pridedama).

KRAŠTO APSAUGOS MINISTRĖ

RASA JUKNEVIČIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro
2009 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-1216
(krašto apsaugos ministro 2011 m. liepos 7 d.
įsakymo Nr. V-766 redakcija)

BENDRASIS KARINĖS ĮRANGOS SĄRAŠAS

(įranga, kuriai taikoma Europos Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP)

- 1 pastaba. Paryškinti ir pabraukti terminai yra apibrėžti. Žr. prie šio sąrašo pridėtus šiame sąraše vartojamų sąvokų apibrėžimus.
- 2 pastaba. Cheminės medžiagos sąraše yra nurodytos pagal pavadinimą ir Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (angl. Chemical Abstracts Service, CAS) registracijos numerį. Šis sąrašas taikomas tos pačios struktūrinės formulės cheminėms medžiagoms (įskaitant hidratus) neatsižvelgiant į pavadinimą ar Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos numerį. Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos numeris pateikiamas tam, kad būtų lengviau nustatyti tam tikrus chemikalus arba jų mišinius, neatsižvelgiant į nomenklatūrą. Šis numeris negali būti naudojamas kaip unikalus identifikatorius, nes į sąrašą įtrauktos tam tikro pavidalo cheminės medžiagos ir tokių medžiagų turintys mišiniai gali turėti skirtingus Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos numerius.
- 3 pastaba. Prekės pagal bendrąją karinės įrangos sąrašą identifikuojamos vadovaujantis jų aprašymu, techninėmis savybėmis, Kombinuotąja prekių nomenklatūra ir jų galutinį panaudojimą patvirtinančiais dokumentais.

ML1

Mažesnio nei 20 mm kalibro lygiavamzdžiai ginklai, kiti 12,7 mm (0,5 colio) ar mažesnio kalibro šaunamieji ginklai, automatiniai ginklai bei jų priedai ir specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Šautuvai, karabinai, revolveriai, pistoletai, pistoletai kulkosvaidžiai ir kulkosvaidžiai.
- Pastaba. ML1 dalies a punktas netaikomas tokiai įrangai:
- iki 1938 metų pagamintoms muškietoms, šautuvams ir karabinams;
 - iki 1890 metų pagamintų muškių, šautuvų ir karabinų kopijoms;
 - iki 1890 metų pagamintiems revolveriams, pistoletams, kulkosvaidžiams ir jų kopijoms;
- b. Lygiavamzdžiai ginklai:
- Lygiavamzdžiai ginklai, specialiai sukurti kariniams tikslams.
 - Kiti lygiavamzdžiai ginklai:
 - autmatiniai lygiavamzdžiai ginklai;
 - pusiau autmatiniai ar pompinio užtaisymo lygiavamzdžiai ginklai;
- c. Ginklai, kuriems naudojami šaudmenys be tūtelų;
- d. Duslintuvai, specialieji ginklų pritvirtinimo įtaisai (stovai), apkabos, taikikliai ir šūvio liepsnos slopintuvai, skirti ML1 dalies a, b ar c punktuose nurodytiems ginklams.

- 1 pastaba. *ML1 dalis netaikoma lygiavamzdžiams ginklams, naudojamiems medžioklei arba sportui. Šie ginklai neturi būti specialiai sukurti kariniams tikslams arba neturi būti automatiniai.*
- 2 pastaba. *ML1 dalis netaikoma ginklams, specialiai sukurtiems šaudyti mokomaisiais šaudmenimis ir kuriais negalima šaudyti jokiais šaudmenimis, nurodytais ML3 dalyje.*
- 3 pastaba. *ML1 dalis netaikoma ne automatiniams ginklams, kuriems naudojami šoninio mušimo inicijavimo šaudmenys.*
- 4 pastaba. *ML1 dalies d punktas netaikomas ginklų optiniams taikikliams, kurie neapdoroja vaizdo elektroniniu būdu ir didina 4 kartus arba mažiau, jeigu jie nėra specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams.*
- 5 pastaba. *Graižtviniai šautuvai, naudojami medžioklei arba sportui, optiniai taikikliai, jeigu jie nėra specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams, kontroliuojami Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nustatyta tvarka.*

ML2

20 mm ar didesnio kalibro lygiavamzdžiai ginklai, kiti didesnio kaip 12,7 mm (0,5 colio) kalibro ginklai ar ginkluotė, granatsvaiddžiai bei jų priedai ir specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Pabūklai, haubicos, patrankos, mortyros, prieštankiniai pabūklai, sviedinių paleidimo įrenginiai, kariniai liepsnosvaiddžiai, šautuvai, beatošliaužiai ginklai, lygiavamzdžiai ginklai ir jiems skirti komponentai šūvio atpažinimo galimybei mažinti.
- 1 pastaba. *ML2 dalies a punktas apima purkštuvus, matavimo prietaisus, atsargų rezervuarus ir kitus specialiai sukurtus skysčiu varomų užtaisų komponentus, tinkamus ML2 dalies a punkte nurodytai ginkluotei.*
- 2 pastaba. *ML2 dalies a punktas netaikomas tokiems ginklams:*
1. *Iki 1938 metų pagamintoms muškietoms, šautuvams ir karabinams.*
 2. *Iki 1890 metų pagamintų muškietų, šautuvų ir karabinų kopijoms.*
- 3 pastaba. *ML2 dalies a punktas netaikomas rankiniams sviedinių paleidimo įrenginiams, kurie yra specialiai sukurti su paleidimo priemone susietiems sviediniams, turintiems nedidelę sprogstamąją masę ar valdymo sąsają, paleisti į 500 m ar mažesnę nuotolį.*
- b. Dūminės uždangos, dujosvaiddžiai ir liepsnosvaiddžiai arba generatoriai, specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams.
- Pastaba. *ML2 dalies b punktas netaikomas signaliniams pistoletams.*
- c. Ginklų taikikliai ir ginklų taikiklių pritvirtinimo įtaisai, turintys visas šias charakteristikas:
1. *Specialiai sukurti kariniam naudojimui ir*
 2. *Specialiai sukurti ML2 dalies a punkte nurodytiems ginklams.*
- d. Pritvirtinimo įtaisai, specialiai sukurti ML2 dalies a punkte nurodytiems ginklams.

ML3

Šaudmenys, sprogdiklių nustatymo prietaisai ir specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Šaudmenys ginklams, nurodytiems ML1, ML2 ar ML12 dalyse.
- b. Sprogdiklių nustatymo prietaisai, specialiai sukurti ML3 dalies a punkte nurodytiems šaudmenims.

1 pastaba. Prie ML3 dalyje nurodytų specialiai sukurtų komponentų priskiriami:

- a. Metaliniai ar plastikiniai gaminiai, pavyzdžiui, kapsulių, kulų antgaliai, šovinio švaistikliai, besisukantys žiedai ir šaudmenų metalinės dalys.
- b. Apsauginiai ir užtaisymo prietaisai, sprogdikliai, jutikliai ir inicijavimo prietaisai.
- c. Didelės galios vienkartinio veikimo energijos tiekimo prietaisai.
- d. Degieji užtaisų konteineriai.
- e. Antriniai šaudmenys, įskaitant kasetinių užtaisų bombas, granatas, minas ir valdomuosius sviedinius.

2 pastaba. ML3 dalies a punktas netaikomas tuštiems ir mokomiesiems šaudmenims, turintiems lizdą, kurių šovinio tūta yra pragręžta.

3 pastaba. ML3 dalies a punktas netaikomas šaudmenims, specialiai sukurtiems šiems tikslams:

- a. signalui duoti;
- b. paukščiams baidyti arba
- c. dujų fakelams naftos gręžiniuose uždegti.

ML4

Bombos, torpedos, raketos, reaktyviniai sviediniai, kiti sprogstamieji užtaisai ir jais susijusi įranga bei jos priedai, taip pat specialiai jiems sukurti komponentai:

N.B.1. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.

N.B.2. Dėl orlaivių priešraketinės apsaugos sistemų (AMPS) – žr. ML4 dalies c punktą.

- a. Bombos, torpedos, granatos, dūmų užtaisai, raketos, minos, reaktyviniai sviediniai, giluminiai užtaisai, griaunamieji užtaisai, sprogdinimo priemonės, griovimo įranga, karinė **pirotechnika**, šaudmenys ir jų imitacija (t. y. įranga, imituojanti šiuos gaminius ar jų veikimą), specialiai sukurti kariniams tikslams.

Pastaba. ML4 dalies a punktas apima:

- a. Dūmų granatas, ugnies užtaisy ir padegamąsias bombas, sprogstamuosius užtaisy.
- b. Nešančiųjų raketų galvutes ir raketų grąžinimo įrenginių antgalius.

- b. Įranga, turinti visas šias charakteristikas:

1. Specialiai sukurta kariniam naudojimui ir
2. Specialiai sukurta objektams valdyti, kontroliuoti, aktyvinti, įkrauti vienkartinio veikimo energijos tiekimo prietaisais, paleisti, išdėstyti, pašalinti, iššauti, imituoti, trukdyti jiems veikti, detonuoti, ardyti, neutralizuoti arba aptikti:
 - a. ML4 dalies a punkte nurodytus objektus arba

- b. savadarbius sprogdinimo užtaisus (IED).

1 pastaba. ML4 dalies b punktas apima:

- a. *mobiliąją dujų skystinimo įrangą, galinčią per dieną suskystinti 1000 kg ar daugiau dujų;*
- b. *vandens paviršiuje plūduriuojančius elektros laidų kabelius, tinkamus magnetinėms minoms pašalinti ar naikinti.*

2 pastaba. ML4 dalies b punktas netaikomas rankiniams prietaisams, kurie sukurti tik metalui aptikti ir negali atskirti minų nuo kitų metalinių objektų.

- c. Orlaivių priešraketinės apsaugos sistemos (AMPS).

Pastaba. ML4 dalies c punktas netaikomas AMPS, jei jos turi visas šias charakteristikas:

- a. Turi bet kurį iš toliau nurodytų raketų įspėjamųjų jutiklių:
 1. pasyviuosius jutiklius, kurių didžiausias fotoatsakas yra 100–400 nm;
 2. aktyviuosius impulsinius „Doppler“ jutiklius/radarus, įspėjančius apie raketas.
- b. Turi atsakomųjų priemonių skirstymo sistemas.
- c. Turi šiluminio signalo užtaisus, matomą šviesą ir infraraudonuosius spindulius raketoms „žemė–oras“ suklaidinti
- d. ir yra įrengtos **civiliniuose orlaiviuose** ir pasižymi visomis šiomis charakteristikomis:
 1. AMPS veikia tik tam tikruose **civiliniuose orlaiviuose**, kuriuose yra įrengta speciali AMPS ir kuriems išduotas:
 - a. Civilinis tipo sertifikatas arba
 - b. Lygiavertis dokumentas, pripažintas Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO).
 2. AMPS naudoja apsaugą, skirtą neteisėtai prieigai prie **programinės įrangos**, sutrukdyti ir
 3. AMPS turi aktyvųjį mechanizmą, kuris nebeleidžia sistemai veikti, kai ji pašalinama iš **civilinio orlaivio**, kuriame ji buvo įrengta.

ML5

Ugnies kontrolės ir su ja susijusi aliarminė ir įspėjamoji įranga, tikrinimo ir vizavimo įranga bei atsakomųjų veiksmų įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams, taip pat specialiai jai sukurti komponentai ir dalys:

- a. Ginklų taikikliai, bombardavimo kompiuteriai, ginklų nutaikymo įranga ir ginklų kontrolės sistemos.
- b. Taikinio suradimo, pažymėjimo, nuotolio nustatymo, sekimo ar stebėjimo sistemos; aptikimo, duomenų sugretinimo, atpažinimo arba nustatymo įranga; jutiklių integracijos įranga.
- c. ML5 dalies a ar b punktuose nurodytų objektų atsakomųjų veiksmų

ML6

- d. įranga.
Lauko tikrinimo ar vizavimo įranga, specialiai sukurta įrangai, nurodytai ML5 dalies a, b ar c punktuose.

Antžeminės transporto priemonės ir jų komponentai:

N.B. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.

- a. Antžeminės transporto priemonės ir jų komponentai, sukurti arba modifikuoti specialiai kariniams tikslams.

Techninė pastaba.

ML6 dalies a punkte sąvoka „antžeminės transporto priemonės“ apima ir priekabas.

- b. Kitos antžeminės transporto priemonės ir komponentai:
1. Visureigės transporto priemonės, visais varomaisiais ratais, pagamintos su šarvais ar vėliau šarvuotos ar aprūpintos komponentais, kad būtų pasiektas III (1985 m. rugsėjo mėn. NIJ 0108.01 ar atitinkamas nacionalinis standartas) ar aukštesnis balistinės apsaugos lygis.
 2. Komponentai, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. Specialiai sukurti ML6 dalies b punkto 1 papunktyje nurodytoms transporto priemonėms ir
 - b. Jais pasiekiamas III (1985 m. rugsėjo mėn. NIJ 0108.01 ar atitinkamas nacionalinis standartas) ar aukštesnis balistinės apsaugos lygis.

N.B. Taip pat žr. ML13 dalies a punktą

1 pastaba. ML6 dalies a punktas apima:

- a. Tankus, kitas karines šarvuotąsias transporto priemones ir karines transporto priemones, aprūpintas ginkluotės, minavimo arba ML4 dalyje nurodytų šaudmenų paleidimo įrangos pritvirtinimo įtaisais.
- b. Šarvuotas transporto priemones.
- c. Amfibijas ir giliai po vandeniu judančias transporto priemones.
- d. Techninės pagalbos transporto priemones ir transporto priemones, skirtas tempti ar transportuoti amuniciją, ginklų sistemas ir susijusių krovinių tvarkymo įrangą.

2 pastaba. ML6 dalies a punkte nurodytų sausumos transporto priemonių modifikavimas kariniams tikslams – struktūrinis ar elektromechaninis pakeitimas, kai naudojamas vienas ar keli specialiai kariniams tikslams sukurti komponentai. Tokie komponentai apima:

- a. pneumatinius padangų aptaisus, specialiai sukonstruotus taip, kad būtų neperšunami kulkomis;
- b. svarbių dalių (pvz., degalų cisternų ar transporto priemonių kabinų) šarvuotą apsaugą;
- c. ginkluotės įtvirtinimo ar pritvirtinimo specialiuosius įtaisus;
- d. šviesų maskavimo įrangą.

3 pastaba. ML6 dalis netaikoma šarvuotiesiems arba balistinę apsaugą turintiems civiliniams automobiliams ar sunkvežimiams, kurie yra sukurti ar modifikuoti pinigams ar vertybėms vežti.

ML7

Cheminės ar biologinės toksinės medžiagos, medžiagos riaušėms malšinti, radioaktyviosios medžiagos, su jomis susijusi įranga, komponentai ir medžiagos:

- a. Biologinės ir radioaktyviosios medžiagos, **pritaikytos kariniam tikslui**, žalojančios žmones ar gyvūnus, kenkiančios įrangai arba derliui ir aplinkai.
- b. Kovinės nuodingosios cheminės (KNM) medžiagos, įskaitant šias:
 1. Neurologiškai veikiančias KNM:
 - a. O-alkilą (alkilas lygus C10 arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), alkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) fosfonofluoridus, pavyzdžiui:
Zariną (GB): O-izopropil-metilfosfonofluoridas (CAS 107-44-8) ir
Zomaną (GD): O-pinakolil-metilfosfonofluoridas (CAS 96-64-0);
 - b. O-alkilą (alkilas lygus C10 arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), N, N-dialkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) fosforamidocianidus, pavyzdžiui:
Tabuną (GA): O-etil-N, N-dimetilfosforamidocianidas (CAS 77-81-6);
 - c. O-alkilą (H lygus C10 arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), S-2-dialkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) aminoetilalkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopril-) fosfontiolatus ir atitinkamas alkilintas ir protonuotas druskas, pavyzdžiui:
VX: O-Etil-S-2 diizopropilaminoetil-metilfosfontiolatai (CAS 50782-69-9).
 2. Odą veikiančias KNM medžiagas:
 - a. Sieros ipritus, pavyzdžiui:
 1. 2-chloretil-chlormetilsulfidą (CAS 2625-76-5);
 2. Bis (2-chloretil-) sulfidą (CAS 505-60-2);
 3. Bis (2-chloretiltio) metaną (CAS 63869-13-6);
 4. 1,2-bis (2-chloretiltio) etaną (CAS 3563-36-8);
 5. 1,3-bis (2-chloretiltio)-n-propaną (CAS 63905-10-2);
 6. 1,4-bis (2-chloretiltio)-n-butaną (CAS 142868-93-7);
 7. 1,5-bis (2-chloretiltio)-n-pentaną (CAS 142868-94-8);
 8. Bis (2-chloretiltiometil-) eterį (CAS 63918-90-1);
 9. Bis (2-chloretiltiometil-) eterį (CAS 63918-89-8);
 - b. Liuizitus, pavyzdžiui:
 1. 2-chlorvinildichlorarsiną (CAS 541-25-3);
 2. Tris (2-chlorvinil-) arsiną (CAS 40334-70-1);
 3. Bis (2-chlorvinil-) chlorarsiną (CAS 40334-69-8);
 - c. Azoto ipritus, pavyzdžiui:
 1. HN1: bis (2-chloretil-) etilaminą (CAS 538-07-8);
 2. HN2: bis (2-chloretil-) metilaminą (CAS 51-75-2);
 3. HN3: tris (2-chloretil-) aminą (CAS 555-77-1);
 3. Veiksmingumą apribojančias KNM medžiagas, pavyzdžiui:
 - a. 3-chinuklidilnilbenzilata (BZ) (CAS 6581-06-2);
 4. KNM defoliantus, pavyzdžiui:
 - a. Butil 2-chloro-4-florofenoksiacetatą (LNF);
 - b. 2,4,5-trichlorofenoksiacetato oksidą, sumaišytą su 2,4-dichlorofenoksiacetato oksidu (oranžinis agentas);

- c. KNM binariniai **pirmtakus** ir pagrindinius **pirmtakus**:
1. Alkil- (metil-, etil-, n-propil- ar izopropil-) fosfonilo difluoridus, pavyzdžiui:
DF: metil-fosfonildifluoridą (CAS 676-99-3);
 2. O-alkilą (H lygus C₁₀ arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), O-2-dialkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) aminoetilalkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopril-) fosfonitus ir atitinkamas alkilintas ir protonuotas druskas, pavyzdžiui:
QL: O-etil-2-diizopropilamino etil-metilfosfonitą (CAS 57856-11-8);
 3. Chlorozarinas: O-izopropilmetilfosfonochloridą (CAS 1445-76-7);
 4. Chlorozomanas: O-pinokolil metilfosfonochloridą (CAS 7040-57-5).
- d. **Medžiagas riaušėms malšinti**, aktyvius cheminius jų komponentus ir derinius, įskaitant:
1. ?-brombenzenacetoni-trilą, (Brombenzilcianidą) (CA) (CAS 5798-79-8);
 2. [(2-chlorfenil) metilenas] propandinitrilą, (O-chlorbenzilidenmalononitrilą (CS) (CAS 2698-41-1);
 3. 2-chloro-1- feniletanoną, Fenilacilchloridą (?-chloroacetofenonas (CN) (CAS 532-27-4);
 4. Dibenz-(b, f)-1,4-oksazapiną, (CR) (CAS 257-07-8);
 5. 10-chloro-5, 10-dihidrofenasaziną (Fenasazino chloridas), (Adamsitas), (DM) (CAS 578-94-9);
 6. N-nonanoilmorfoliną (MPA) (CAS 5299-64-9).
- 1 pastaba. ML7 dalies d punktas netaikomas **medžiagoms riaušėms malšinti**, skirtoms individualiai savigynai;
- 2 pastaba. ML7 dalies d punktas netaikomas aktyviems cheminiams komponentams ir jų deriniams, skirtiems maistui gaminti ar medicinos tikslams ir atitinkamai supakuotiems.
- e. Įrangą, specialiai sukurtą ar modifikuotą kariniams tikslams, sukurtą ar modifikuotą toliau išvardytoms medžiagoms platinti, ir specialiai šiai įrangai sukurtus komponentus:
1. Medžiagas ar komponentus, nurodytus ML7 dalies a, b ar d punktuose;
 2. KNM medžiagas, pagamintas iš ML7 dalies c punkte nurodytų **pirmtakų**.
- f. Apsaugos ir neutralizavimo įrangą, specialiai sukurtą ar modifikuotą kariniams tikslams, jos komponentus ir cheminius mišinius:
1. Įrangą, sukurtą arba modifikuotą siekiant apsaugoti nuo medžiagų, nurodytų ML7 dalies a, b ar d punktuose, ir specialiai jai sukurtus komponentus.
 2. Įrangą, sukurtą arba modifikuotą objektams, užterštiems ML7 dalies a ar b punktuose nurodytomis medžiagomis, neutralizuoti, ir specialiai jai sukurtus komponentus.
 3. Cheminiai mišiniai, specialiai sukurti arba suformuoti objektams, užterštiems ML7 dalies a ar b punktuose nurodytomis medžiagomis, neutralizuoti.
- Pastaba. ML7 dalies f punkto 1 papunktis apima:
- a. oro kondicionavimo sistemas, specialiai sukurtas ar modifikuotas radioaktyviosiomis, biologinėmis ar

*cheminėmis medžiagomis užterštam orui filtruoti;
b. apsauginę aprangą.*

N.B. *Dėl civilinių dujų kaukių, apsaugos ir neutralizavimo įrangos
taip pat žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo
1A004 poziciją.*

- g. Įrangą, specialiai sukurtą arba modifikuotą kariniams tikslams, sukurtą arba modifikuotą ML7 dalies a, b ar d punktuose nurodytoms medžiagoms aptikti arba identifikuoti, ir specialiai jai sukurtus komponentus.

Pastaba. *ML7 dalies g punktas netaikomas asmeniniams radiacijos
lygio stebėjimo dozimetrams.*

N.B. *Taip pat žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo 1A004 poziciją.*

- h. **Biopolimerus**, specialiai sukurtus arba apdorotus ML7 dalies b punkte nurodytoms KNM medžiagoms aptikti arba identifikuoti, ir jų gamybai naudojamas specifinių ląstelių kultūras.

- i. KNM medžiagų neutralizavimo arba suardymo **biokatalizatorius** ir jų biologines sistemas:

1. **Biokatalizatorius**, specialiai sukurtus ML7 b punkte nurodytoms KNM medžiagoms, atsirandančioms atliekant tikslingą laboratorinę atranką arba genetines manipuliacijas biologinėse sistemose, neutralizuoti arba suardyti.
2. Biologines sistemas: **ligų platintojus**, virusus arba ląstelių kultūras, turinčias genetinę informaciją, būdingą ML7 dalies i punkto 1 papunktyje nurodytiems „biokatalizatoriams“, jų gamybai.

1 pastaba. *ML7 dalies b ir d punktai netaikomi:*

- a. Chlorcianui (CAS 506-77-4); žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo 1C450 pozicijos a punkto 5 papunktį;
- b. Vandenilio cianidui (CAS 74-90-8);
- c. Chlorui (CAS 7782-50-5);
- d. Karbonilchloridui (fosgenas) (CAS 75-44-5); žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo 1C450 pozicijos a punkto 4 papunktį;
- e. Difosgenui (trichlormetil-chlorometanoatui)(CAS 503-38-8);
- f. Nuo 2004 m. netaikomas;
- g. Ksililbromidui, ortui: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- h. Benzilbromidui (CAS 100-39-0);
- i. Benziljodidui (CAS 620-05-3);
- j. Bromacetonui (CAS 598-31-2);
- k. Bromcianui (CAS 506-68-3);
- l. Brommetiletilketonui (CAS 816-40-0);
- m. Chloracetonui (CAS 78-95-5);
- n. Etil-jodacetatui (CAS 623-48-3);
- o. Jodacetonui (CAS 3019-04-3);
- p. Chlorpikrinui (CAS 76-06-2). Žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo 1C450 pozicijos a punkto 7 papunktį.

2 pastaba. *ML7 dalies h punkte ir ML7 i punkto 2 papunktyje nurodytos ląstelių kultūros ir biologinės sistemos yra išskirtinės, ir šie punktai netaikomi ląstelių arba biologinėms sistemoms, skirtoms*

civiliniams tikslams, pavyzdžiui: žemės ūkiui, farmacijai, medicinai, veterinarijai, aplinkosaugai, atliekų tvarkymui arba maisto pramonei.

ML8

Energetinės medžiagos ir su jomis susijusios medžiagos:

N.B.1. *Taip pat žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo 1C011 poziciją.*

N.B.2. *Dėl sprogstamųjų užtaisų ir įtaisų žr. ML4 dalį bei ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo 1A008 poziciją*

Techninės pastabos:

1. ML8 dalyje mišinys – tai dviejų ar daugiau medžiagų mišinys, kurių bent viena nurodyta ML8 dalies punktuose.
2. Visoms medžiagoms, išvardytoms ML8 dalies punktuose, taikomas šis sąrašas, net jei jos naudojamos kitam nei nurodytas tikslui (pvz., TAGN daugiausiai naudojama kaip sprogmuo, tačiau gali būti naudojama kaip kuras ar oksidatorius).
- a. **Sprogstamosios medžiagos** ir jų mišiniai:
 1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksanas arba 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidas) (CAS 97096-78-1);
 2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolato) tetraamino kobalto (III) perchloratas) (CAS 117412-28-9);
 3. CL-14 (diamino dinitrobenzofurozanas arba 5,7-Diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidas) (CAS 117907-74-1);
 4. CL-20 (HNIW arba heksanitroheksaazazovurcitanas) (CAS 135285-90-4); klatratai iš CL-20 (dėl jo **pirmtaku** – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 3 ir 4 papunktčius);
 5. CP (2-(5-cianotetrazolato) pentaamino-kobalto (III) perchloratas) (CAS 70247-32-4);
 6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilenas arba FOX7) (CAS 145250-81-3);
 7. DATB (diaminotrinitrobenzenas) (CAS 1630-08-6);
 8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazinas);
 9. DDPO (PZO arba 2,6-diamino-3,5-dinitropirazine-1-oksidas) (CAS 194486-77-6);
 10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenilas arba dipikramidas) (CAS 17215-44-0);
 11. DNGU (DINGU arba dinitroglikolurilas) (CAS 55510-04-8);
 12. furazanai:
 - a. DAAOF (diaminoazoksifurazanas);
 - b. DAAZF (diaminoazofurazanas) (CAS 78644-90-3);
 13. HMX ir jo dariniai (dėl jo **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 5 papunktį):
 - a. HMX (oktogenas, ciklotetrametilentetranitraminas arba ohtachydro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazinas; 1,3,5,7-tetranitro- 1,3,5,7-tetraciklooktanas) (CAS 2691-41-0);
 - b. difluoroaminatedas, analogiškas HMX;
 - c. K-55 (tetranitrosemiglikourilas arba keto-biciklinis HMX, 2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0]-oktanon-3) (CAS 130256-72-3);
 14. HNAD (hexanitroadamantanas) (CAS 143850-71-9);

15. HNS (heksanitrostilbenas) (CAS 20062-22-0);
16. imidazolai:
 - a. BNNII (Oktahidro-2,5-bis(nitroimino)imidazo (4,5-d)imidazolas);
 - b. DNI (2,4-dinitroimidazolas) (CAS 5213-49-0);
 - c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazolas);
 - d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazolas);
 - e. PTIA (1-picril-2,4,5-trinitroimidazolas);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometileno hidrazinas);
18. NTO (ONTA arba 3-Nitro-1,2,4-triazol-5-onas) (CAS 932-64-9);
19. polinitrokubantai, turintys daugiau kaip keturias nitrogrupes;
20. PYX (Pikrilaminodinitropiridinas arba 2,6-bis(pikrilamino)-3,5-dinitropiridinas) (CAS 38082-89-2);
21. RDX ir jo dariniai:
 - a. RDX (ciklotrimetilentrinitraminas, ciklonitas, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazinas; 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksanas arba heksogenas) (CAS 121-82-4);
 - b. Keto-RDX (K-6 arba 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanonas) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidinnitratas) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenzenas) (CAS 3058-38-6) (dėl jo **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 7 papunktį);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroaminas) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocinas);
25. tetrazolai:
 - a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazolas);
 - b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazolas);
26. tetrilas (trinitrofenilmetilnitraminas) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalinas) (CAS 135877-16-6) (dėl jo **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 6 papunktį);
28. TNAZ (1,1,3 -trinitroazetidinas) (CAS 97645-24-4) (dėl jo **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 2 papunktį);
29. TNGU (SORGUIL arba tetranitroglikolurilas) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-pyridazino[4,5-d]pyriadazinas) (CAS 229176-04-9);
31. triazinai:
 - a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazinas) (CAS 19899-80-0);
 - b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazinas) (CAS 130400-13-4);
32. triazolai:
 - a. 5-azido-2-nitrotriazolas;
 - b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazolo dinitramidas) (CAS 1614-08-0);
 - c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazolas);
 - d. BDNTA ([bis-dinitroazolo]aminas);
 - e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazolas) (CAS 30003-46-4);

- f. DNBT (dinitrobistriazolas) (CAS 70890-46-9);
 - g. NTDNA (2-nitrotriazolo 5-dinitramidas) (CAS 75393-84-9);
 - h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazolas);
 - i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazolas);
 - j. TACOT (tetranitrobenzotriazolbenzotriazolas) (CAS 25243-36-1);
33. Sprogstamosios medžiagos, nenurodytos kitur ML8 dalies a punkte, turinčios bet kurią iš šių charakteristikų:
- a. detonavimo greitis esant didžiausiam tankiui viršija 8700 m/s arba
 - b. detonavimo slėgis viršija 34 GPa (340 kilobarų).
34. Organiniai sprogmenys, nenurodyti kitur ML8 dalies a punkte, turintys visas šias charakteristikas:
- a. sukeliantys 25 GPa (250 kilobarų) arba didesnę detonavimo slėgį ir
 - b. lieka nepakitę 5 ar daugiau minučių esant 250° C (523 K) arba aukštesnei temperatūrai.

b. **Svaidomosios medžiagos:**

1. Jungtinių Tautų (JT) 1.1 klasės kietos **svaidomosios medžiagos**, turinčios teorišką specifinį impulsą (įprastomis sąlygomis), kuris trunka: nemetalizuotų mišinių – ilgiau negu 250 s, o aliuminizuotų – ilgiau negu 270 s;
2. JT 1.3 klasės kietos **svaidomosios medžiagos**, turinčios teorinį specifinį impulsą, kuris (įprastomis sąlygomis) trunka: nehalogenizuotų mišinių – ilgiau negu 230 s, nemetalizuotų – 250 s ir metalizuotų – 266 s;
3. **svaidomosios medžiagos**, kurių jėgos konstanta yra didesnė nei 1200 kJ/kg;
4. **svaidomosios medžiagos**, galinčios palaikyti pastovaus degimo lygį ilgiau negu 38 mm per sekundę įprastomis sąlygomis, kai yra 68,9 barų (6,89 MPa) slėgis esant 21° C (294 K);
5. elastomeriškai modifikuotos dvigubos varomosios galios **svaidomosios medžiagos** (EMCDB), kurių įtempis maksimalaus apkrovimo sąlygomis yra didesnis kaip 5 %, esant -40° C (233 K);
6. **svaidomosios medžiagos**, į kurių sudėtį įeina ML8 dalies a punkte nurodytos medžiagos;
7. **svaidomosios medžiagos**, nenurodytos kitur Bendrajame karinės įrangos sąraše, specialiai sukurtos kariniams tikslams.

c. **Pirotechnika**, kuras ir susijusios medžiagos bei jų mišiniai:

1. aviaciniai degalai, specialiai paruošti kariniams tikslams;
2. alanas (aluminio hidridas) (CAS 7784-21-6);
3. karboranai; dekarboranas (CAS 17702-41-9); pentaboranas (CAS 19624-22-7 ir 18433-84-6) ir jo dariniai;
4. hidrazinas ir jo dariniai (dėl hidrazino darinių oksidavimo –

- taip pat žr. ML8 dalies d punkto 8 ir 9 papunkčius):
- a. hidrazinas (CAS 302-01-2) 70 % ar didesnės koncentracijos;
 - b. monometilhidrazinas (CAS 60-34-4);
 - c. simetrinis dimetilhidrazinas (CAS 540-73-8);
 - d. asimetrinis dimetilhidrazinas (CAS 57-14-7);
5. sferinių, susmulkintų, sferoidinių, drožlinių ar šlifuočių dalelių metalo kuras, pagamintas iš medžiagos, kurios sudėtyje yra 99 % ar daugiau bet kurios iš šių medžiagų:
- a. tokių metalų ir jų mišinių:
 1. berilio (CAS 7440-41-7), kurio dalelės ne didesnės kaip 60 μ m;
 2. geležies miltelių (CAS 7439-89-6), kurių dalelių dydis yra 3 μ m arba mažesnis, pagamintų jungiant geležies oksidą su vandeniliu;
 - b. mišinių, kurių sudėtyje yra bet kurios iš šių medžiagų:
 1. cirkonio (CAS 7440-67-7), magnio (CAS 7439-95-4) ar jų lydinių, kurių dalelės ne didesnės kaip 60 μ m arba
 2. 85 % ar grynesnio boro (CAS 7440-42-8) ar boro karbido (CAS 12069-32-8) kuro, kurio dalelės ne didesnės kaip 60 μ m;
6. karinės medžiagos, į kurių sudėtį įeina tirštikliai, naudojami angliavandenilio kurui, specialiai sukurti naudoti liepsnosvaidžiuose, arba padegamoji amunicija, pavyzdžiui, metalo stearatai arba palmatai (pvz., oktolis) (CAS 637-12-7) ir M1, M2, M3 tirštikliai;
7. perchloratai, chloratai ir chromatai, sumaišyti su metalo milteliais arba kitais daug energijos išskiriančiais kuro komponentais;
8. sferiniai aliuminio milteliai (CAS 7429-90-5), kurių dalelės ne didesnės kaip 60 μ m, pagaminti iš medžiagos, turinčios ne mažiau kaip 99 % aliuminio;
9. titano subhidridas TiH_n, kurio steichiometrija lygi $n = 0,65-1,68$.

1 pastaba. ML8 dalies c punkto 1 papunktyje nurodytas aviacininis kuras – galutinis produktas, o ne jo sudedamosios dalys.

2 pastaba. ML8 dalies c punkto 4 papunkčio a punktas netaikomas hidrazino mišiniams, specialiai skirtiems apsaugai nuo korozijos.

3 pastaba. ML8 dalies c punkto 5 papunktis taikomas sprogmenims ir kurui, neatsižvelgiant į tai, ar tie metalai ir lydiniai yra aliuminio, magnio, cirkonio ar berilio kapsulėse.

4 pastaba. ML8 dalies c punkto 5 papunkčio b punkto 2 papunktis netaikomas borui ir boro karbidui, kai jie prisodrinti boru-10 (20 % ar daugiau boro-10).

5 pastaba. ML8 dalies c punkto 5 papunkčio b punktas taikomas tik iš dalelių sudarytam metalo kurui, kai jis sumaišytas su kitomis medžiagomis, kad sudarytų specialiai kariniams tikslams paruoštą mišinį, pavyzdžiui, skystąjį raketinio kuro mišinį, kietus svaidomuosius sprogmenis ar pirotechninius mišinius.

- d. Oksiduojančiosios medžiagos ir jų mišiniai:
1. ADN (SR 12 ar amonio dinitramidas) (CAS 140456-78-6);
 2. AP (amonio perchloratas) (CAS 7790-98-9);
 3. mišiniai iš fluoro ir bet kurio iš šių komponentų:
 - a. kiti halogenai;
 - b. deguonis;
 - c. azotas;

1 pastaba. ML8 dalies d punkto 3 papunktis netaikomas chloro trifluoridui (CAS 7790-91-2).

2 pastaba. ML8 dalies d punkto 3 papunktis netaikomas dujinės būsenos azoto trifluoridui (CAS 7783-54-2).
 4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidinas) (CAS 78246-06-7);
 5. HAN (hidroksilamonio nitratas) (CAS 13465-08-2);
 6. HAP (hidroksilamonio perchloratas) (CAS 15588-62-2);
 7. HNF (hidrazino nitroformatas) (CAS 20773-28-8);
 8. hidrazino nitratas (CAS 37836-27-4);
 9. hidrazino perchloratas (CAS 27978-54-7);
 10. skystos oksiduojančiosios medžiagos, kurias sudaro arba kurių sudėtyje yra inhibuota raudonoji rūkstančioji azoto rūgštis (IRFNA) (CAS 8007-58-7).
- Pastaba. ML8 dalies d punkto 10 papunktis netaikomas neinhibuotai rūkstančiajai azoto rūgščiai.
- e. Rišamosios medžiagos, plastifikatoriai, monomerai ir polimerai:
1. AMMO (azidometilmetiloksietanas ir jo polimerai) (CAS 90683-29-7) (dėl jų **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 1 papunktį);
 2. BAMO (baszidometiloksetanas ir jo polimerai) (CAS 17607-20-4) (dėl jų **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 1 papunktį);
 3. BNDPA (bis (2,2-dinitropropil) acetalis) (CAS 5108-69-0);
 4. BNDPF (bis (2,2-dinitropropil) formalis) (CAS 5917-61-3);
 5. BTTN (butantrioltrinitratas) (CAS 6659-60-5) (dėl jų **pirmtaku** taip pat žr. ML8 dalies g punkto 8 papunktį);
 6. energetiniai monomerai, plastikai ir polimerai, specialiai sukurti kariniam naudojimui, kurių sudėtyje yra bet kurios iš šių medžiagų:
 - a. nitro grupių;
 - b. azido grupių;
 - c. nitratų grupių;
 - d. nitrozo grupių; arba
 - e. difluoramino grupių;
 7. FAMAO (3-difluoroaminometil-3-azidometil oksietanas) ir jo polimerai;
 8. FEFO (bis-2-fluor-2,2 dinitroetilformalis) (CAS 17003-79-1);
 9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluorpentano-1,5-diolio formalis) (CAS 376-90-9);
 10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluor-2-trifluormetil-3-oksaheptan-1,7-diolio formalis);
 11. GAP (glicidilazidopolimeras) (CAS 143178-24-9) ir jo dariniai;
 12. HTPB (hidroksilais modifikuotas polibutadienas), kurio

- hidroksilų funkcionalumas lygus arba didesnis nei 2,2 ir lygus arba mažesnis nei 2,4, kai hidroksilų vertė mažesnė negu 0,77 meq/g ir klampa mažesnė negu 47 puazai, esant 30° C temperatūrai (CAS 69102-90-5);
13. alkoholiu modifikuotas poli (epichlorohidrinai), kurio molekulinė masė mažesnė kaip 10 000:
 - a. poli (epichlorohidrinai);
 - b. poli (epichlorohidrintriolis);
 14. NENA (nitratoetilnitramino junginiai) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 ir 85954-06-9);
 15. PGN (Poli-GLYN, poliglicidilnitratas arba poli(nitratometil oksiranas)) (CAS 27814-48-8);
 16. poli-NIMMO (nitratometilmetiloksetanas) arba poli-NMMO (poli[3-nitratometil-3-metiloksetanas]) (CAS 84051-81-0);
 17. polinitroortokarbonatai;
 18. TVOPA (1,2,3-Tris [1,2-bis (difluoramino) etoksi] propanas arba trisvinoksiopropano aduktas) (CAS 53159-39-0).

f.

Priedai ir priemaišos:

1. bazinis vario salicilatas (CAS 62320-94-9);
2. BHEGA (bis-2-hidroksietilglikolamidas) (CAS 17409-41-5);
3. BNO (butadiennitriloksidas) (CAS 9003-18-3);
4. šie feroceno dariniai:
 - a. butacenas (CAS 125856-62-4);
 - b. katocenas (2,2-bis-etilferocenil propanas) (CAS 37206-42-1);
 - c. feroceno karboksilio rūgštis;
 - d. N-butilferocenas (CAS 31904-29-7);
 - e. kiti sujungti feroceno polimeriniai dariniai;
5. švino beta rezorcilatas (CAS 20936-32-7);
6. švino citratas (CAS 14450-60-3);
7. švino-vario chelatai iš beta-rezorcilato arba salicilatų (CAS 68411-07-4);
8. švino maleatas (CAS 19136-34-6);
9. švino salicilatas (CAS 15748-73-9);
10. švino stanatas (CAS 12036-31-6);
11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinilfosfinoksidas) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metilaziridinil) 2-(2-hidroksipropanoksi) propilaminofosfinoksidas); ir kiti MAPO dariniai;
12. Metil BAPO (bis(2-metilaziridinil) metilaminofosfinoksidas) (CAS 85068-72-0);
13. N-metil-p-nitroanilinas (CAS 100-15-2);
14. 3-Nitraza-1,5-pentandiizocianatas (CAS 7406-61-9);
15. organiniai metalo junginiai:
 - a. Neopentil[dialil]oksi, tri[dioktil]fosfato-titanatas (CAS 103850-22-2); taip pat vadinamas titanu IV, 2,2[bis 2-propenolato-metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25-0); arba LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b. titanas IV, [(2-propenolat-1) metil, N-propanolatometil] Butanolis-1, tris (dioktil) pirofosfatas arba KR3538;

- c. titanas IV, [(2-propenolat-1) metil, N-propanolatometilas] Butanolis-1, tris (dioktil) fosfatas;
16. policiandifluoraminoetilenoksidas;
17. polifunkciniai aziridinamidai su izoftalio, trimezino (butilenimino trimesamido arba BITA), izocianuro arba trimetiladipo pagrindinėmis struktūromis ir 2-metil arba 2-etilgrupėmis, prisijungusiomis prie aziridino žiedo;
18. propilenimidas (2-metilaziridinas) (CAS 75-55-8);
19. labai smulkus geležies (Fe₂O₃) oksidas, turintis tam tikrą paviršiaus plotą, didesnę negu 250 m²/g, kai vidutinis dalelių dydis lygus 3,0 nm arba mažesnis;
20. TEPAN (tetraetilenpentaminakrilnitrilas) (CAS 68412-45-3); cianetilintas poliaminas ir jo druskos;
21. TEPANOL (tetraetilenpentaminakrilnitrilglicidolis) (CAS 68412-46-4); cianetilintas poliaminas, sujungtas su glicidoliu ir jo druskomis;
22. TPB (trifenilbismutas) (CAS 603-33-8).

g.

Pirmtakai:

N.B. ML8 dalies g punkte nurodytos **energetinės medžiagos**, pagamintos iš šių medžiagų:

1. BCMO (bischlormetiloksetano) (CAS 142173-26-0) (taip pat žr. ML8 dalies e punkto 1 ir 2 papunkčius);
2. Dinitroazetidin-t-butildruskos (CAS 125735-38-8) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 28 papunktį);
3. HBIW (heksabenzilheksaazovurcitano) (CAS 124782-15-6) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 4 papunktį);
4. TAIW (tetraacetildibenzilheksaazovurcitano) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 4 papunktį);
5. TAT (1,3,5,7-tetraacetil-1,3,5,7-tetraazociklooktano) (CAS 41378-98-7) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 13 papunktį);
6. 1,4,5,8 tetraazadekalino (CAS 5409-42-7) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 27 papunktį);
7. 1,3,5,-trichlorbenzeno (CAS 108-70-3) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 23 papunktį);
8. 1,2,4 trihidroksibutano (1,2,4,-butantriolis) (CAS 3068-00-6) (taip pat žr. ML8 dalies e punkto 5 papunktį).

5 pastaba. Nuo 2009 m. netaikomas.

6 pastaba. ML8 dalis netaikoma toliau nurodytoms medžiagoms, jeigu jų nėra junginiuose arba jos nesumaišytos su **energetinėmis medžiagomis**, nurodytomis ML8 dalies a punkte, ar metalo milteliais, nurodytais ML8 dalies c punkte:

- a. Amonio pikratas (CAS 131-74-8);
- b. Juodasis parakas;
- c. Heksanitrodifenilaminas (CAS 131-73-7);
- d. Difluoraminas (CAS 10405-27-3);
- e. Nitrokrakmolas (CAS 9056-38-6);
- f. Kalio nitratas (CAS 7757-79-1);

- g. Tetranitronaftalanas;
- h. Trinitroanizasi;
- i. Trinitronaftalenas;
- j. Trinitroksilenas;
- k. N-pirolidinonas: 1-metil-2-pirolidinonui (CAS 872-50-4);
- l. Dioktilmaleatas (CAS 142-16-5);
- m. Etilheksilakrilatas (CAS 103-11-7);
- n. Trietilaliumininis (TEA), trimetilaliumininis (TMA) ir kiti piroforiški alkil ir arilmetalai su ličiu, natriu, magniu, cinku ar boru;
- o. Nitroceliuliozė (CAS 9004-70-0);
- p. Nitroglicerinas (arba glicerolio nitratas, trinitratas) (NG)(CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluenas (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. Etilendiamindinitratas (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. Pentaeritritoltetranitratas (PETN) (CAS 78-11-5);
- t. Švino azidas (CAS 13424-46-9), normalus (CAS 15245-44-0) ir bazinis (CAS 12403-82-6) švino stiftnaasi, taip pat pirminiai sprogmenys arba užtaiso sudedamosios dalys, į kurių sudėtį įeina azidai arba azidų kompleksai;
- u. Trietilenglikoldinitratas (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitrorezorcinolas (stifnino rūgščiai) (CAS 82-71-3);
- w. Dietildifenilkarbamidas (CAS 85-98-3);
dimetilfenilkarbamidas (CAS 611-92-7);
metiletildifenilkarbamidas [centralitai];
- x. N, N-difenilkarbamidas (nesimetrins difenilkarbamidas); (CAS 603-54-3);
- y. Metil -N-, N-difenilkarbamidas (nesimetrinis difenilmetilkarbamidas (CAS 13114-72-2);
- z. Etil-N, N-difenilkarbamidas (nesimetrinis difenilkarbamidas) (CAS 64544-71-4);
- aa. 2-nitrodifenilaminas (2-NDPA) (CAS 119-75-5);
- bb. 4-nitrodifenilaminas (4-NDPA) (CAS 836-30-6);
- cc. 2,2-dinitropropanolis (CAS 918-52-5);
- dd. Nitroguanidinas (CAS 556-88-7) (žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo IC011 pozicijos d punktą).

ML9

Karo laivai (antvandeniniai ar povandeniniai), speciali laivyno įranga, dalys, komponentai ir kiti antvandeniniai laivai:

N.B. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos žr. ML11 dalį.

a. Laivai ir komponentai:

1. Laivai (antvandeniniai ar povandeniniai), specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams, neatsižvelgiant į jų esamą techninę būklę ar funkcionalumą, neatsižvelgiant į tai, ar juose yra ginkluotės gabenimo sistemų ir ar jie šarvuoti, tokių laivų korpusai ir jų dalys bei specialiai kariniams tikslams sukurti jų komponentai.
2. Antvandeniniai laivai, kurie nėra nurodyti ML9 dalies a punkto 1 papunktyje, kuriuose sumontuota ar integruota:

- a. 12,7 mm ar didesnio kalibro automatiniai ginklai, nurodyti ML1 dalyje, arba ginklai, nurodyti ML2, ML4, ML12 ar ML19 dalyje, arba tokiems ginklams skirti pritvirtinimo įtaisai ar ginkluotės tvirtinimo taškai.
Techninė pastaba.
Pritvirtinimo įtaisai – tai ginklų tvirtinimo ar laivo korpuso sutvirtinimo mazgai, skirti sumontuoti ginklams.
- b. Šaudymo kontrolės sistemos, nurodytos ML5 dalyje.
- c. Įranga, turinti visas šias charakteristikas:
 - 1. apsaugą nuo cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio ginklo ir
 - 2. laivo išorinio drėkinimo ar plovimo sistemą, naudojamą neutralizuoti.

Techninės pastabos:

- 1. *Apsauga nuo cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio ginklo – tai atskira vidinė erdvė, turinti tokias charakteristikas kaip padidintas slėgis, ventiliacijos sistemų izoliacija, ribotos ventiliacinės angos su cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų filtrais ir ribotos personalo patekimo į šią patalpą vietos, kuriose yra įrengti oro šliuzai.*
- 2. *Laivo išorinio drėkinimo ar plovimo sistema – tai jūros vandens purškimo sistema, kurią naudojant galima tuo pat metu aplaistyti laivo išorines konstrukcijas ir denius.*
- d. Aktyviosios atsakomųjų veiksmų ginklų sistemos, nurodytos ML4 dalies b punkte, ML5 dalies c punkte arba ML11 dalies a punkte, turinčios bet kurią iš šių charakteristikų:
 - 1. Apsaugą nuo cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio ginklo.
 - 2. Korpusus ir laivo konstrukcijas, specialiai sukurtus sumažinti radiolokacinio signalo atspindį.
 - 3. Objekto šiluminį spinduliavimą mažinančius įtaisus (pvz., išmetamųjų dujų vėsimo sistema), skirtus atpažinimo terminiu būdu galimybei sumažinti, išskyrus įtaisus, specialiai sukurtus padidinti jėgainės galingumą arba sumažinti poveikį aplinkai arba
 - 4. Išmagnetinimo sistemą, skirta laivo magnetiniam laukui sumažinti

- b. Toliau nurodyti varikliai ir varomosios sistemos, specialiai sukurti kariniams tikslams, ir komponentai, specialiai jiems sukurti kariniams tikslams:
1. Dyzeliniai varikliai, specialiai sukurti povandeniniams laivams, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. Galingumas lygus 1,12 MW (1500 AG) arba didesnis ir
 - b. Rotacinis greitis lygus 700 apsisukimų per minutę (apm) arba didesnis.
 2. Elektros varikliai, specialiai sukurti povandeniniams laivams, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. galingumas didesnis nei 0,75 MW (1000 AG);
 - b. greitas reversas;
 - c. aušinimas skysčiu ir
 - d. uždara veikimo sistema.
 3. Nemagnetiniai dyzeliniai varikliai, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. galingumas lygus 37,3 KW (50 AG) arba didesnis; ir
 - b. nemagnetinės dalys sudaro daugiau nei 75 % bendrosios masės.
 4. Anaerobinės varomosios sistemos (AIP), specialiai sukurtos povandeniniams laivams.

Techninė pastaba:

Naudojant anaerobinę varomąją jėgą, panirusio povandeninio laivo varomoji sistema, nenaudodama atmosferos deguonies, gali veikti ilgiau nei su įprastomis baterijomis. Taikant ML9 dalies b punkto 4 papunktį anaerobinės varomosios sistemos (AIP) neapima branduolinės energijos.

- c. Povandeniniai aptikimo prietaisai, specialiai sukurti kariniams tikslams, jų valdymo įranga ir komponentai, specialiai jiems sukurti kariniams tikslams.
- d. Tinklai kovai su povandeniniais laivais ir torpedomis, specialiai sukurti kariniams tikslams.
- e. Nuo 2003 m. netaikomas.

- f. Korpuso išvestys ir jungės, specialiai sukurtos kariniams tikslams, užtikrinančios sąveiką su įranga, esančia laivo išorėje, ir komponentai, sukurti specialiai šioms išvestims ir jungtims kariniais tikslais.

Pastaba. *ML9 dalies f punktas apima vienlaidžio, daugialaidžio, bendraašio ir bangolaidžio tipo laivų junges ir laivų korpusų išvestis, kurios yra nelaidžios vandeniui iš išorės ir išlaiko reikalaujamas charakteristikas daugiau nei 100 metrų jūros gylyje; ir pluoštines optines jungtis bei optines korpusų išvestis, specialiai sukurtas lazeriniam spinduliui perduoti, neatsižvelgiant į gylį. ML9 dalies f punktas netaikomas*

paprastiesiems varomiesiems velenams ir hidrodinaminių korpusų išvesčių valdymo prietaisams.

- g. Begarsiai guoliai, jų komponentai ir tokių guolių turinti įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams, turintys bet kurią iš šių charakteristikų:

1. dujų ar magnetinę pakabą;
2. aktyvios objekto atpažinimo kontrolės įrangą arba
3. vibracijos slopinimo kontrolės įrangą.

ML10

Orlaiviai, už orą lengvesni skraidymo aparatai, nepilotuojamieji skraidymo aparatai, aviaciniai varikliai ir orlaivių įranga, su ja susijusi kita įranga ir komponentai, specialiai sukurti arba modifikuoti kariniams tikslams:

N.B. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.

- a. Koviniai **orlaiviai** ir specialiai jiems sukurti komponentai.
- b. Kiti **orlaiviai** ir **už orą lengvesni skraidymo aparatai**, specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams, įskaitant karinę žvalgybą, puolimą, karinius mokymus, karinių pajėgų ar karinės įrangos transportavimą ir desanto išmetimą, materialinį-techninį aprūpinimą ir specialiai tam šiems orlaiviams ir aparatams sukurtus komponentus.
- c. Nepilotuojami skraidymo aparatai ir susijusi įranga, specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams, ir specialiai jiems sukurti komponentai:
 1. Nepilotuojami skraidymo aparatai, įskaitant nuotoliniu būdu pilotuojamus **orlaivius** (RPV), autonomines programuojamąsias transporto priemones ir **už orą lengvesnius skraidymo aparatus**.
 2. Susijusi paleidimo įranga ir antžeminė įranga.
 3. Susijusi vadovavimui ir kontrolei skirta įranga.
- d. Aviaciniai varikliai, specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams, ir specialiai jiems sukurti komponentai.
- e. Aviacinė įranga, įskaitant degalų papildymo ore įrangą, specialiai sukurta naudoti **orlaiviams**, nurodytiems ML10 dalies a ar b punktuose, arba aviaciniams varikliams, nurodytiems ML10 dalies d punkte, ir specialiai šiai įrangai sukurti komponentai.
- f. Slėginiai degalų pildytuvai, slėginė degalų papildymo įranga, specialiai sukurta operacijoms izoliuotose zonose palengvinti, ir antžeminė įranga, specialiai sukurta **orlaiviams**, nurodytiems ML10 dalies a ar b punktuose, arba aviaciniams varikliams, nurodytiems ML10 dalies d punkte.
- g. Kariniai apsauginiai šalmai ir apsauginės kaukės bei specialiai jiems sukurti komponentai, hermetinė kvėpavimo įranga ir pusiau hermetiniai kostiumai, skirti naudoti **orlaiviuose**, antigravitaciniai kostiumai, skystojo deguonies keitikliai, naudojami **orlaiviuose** ar raketose, taip pat katapultos ir užtaisu paleidžiami prietaisai, skirti įgulai pasitraukti iš **orlaivio** avariniais atvejais.
- h. Parašiutai, parasparniai ir susijusi įranga bei specialiai jiems sukurti komponentai:
 1. parašiutai, nenurodyti kitur Bendrajame karinės įrangos sąraše;
 2. parasparniai;

3. įranga, specialiai sukurta šuoliams iš didelio aukščio (pvz., kostiumai, specialūs šalmai, kvėpavimo sistemos, navigacinė įranga);

- i. automatinės parašiotais nuleidžiamų krovinių pilotavimo sistemos; įranga, įskaitant ir deguonies įrangą, specialiai sukurta ar modifikuota kariniams tikslams, skirta kontroliuojamiems šuoliams iš bet kokio aukščio.

1 pastaba. ML10 dalies b punktas netaikomas specialiai kariniams tikslams sukurtiems **orlaiviams** ar jų modifikacijoms, kurie turi visas šias charakteristikas:

- a. Nėra pritaikyti kariniam naudojimui ir neturi specialiai kariniam naudojimui skirtos ar modifikuotos įrangos ar priedų ir
- b. Valstybės narės arba Vasenaro susitarime dalyvaujančios valstybės civilinės aviacijos institucijos registruoti civiliniam naudojimui.

2 pastaba. ML10 dalies d punktas netaikomas:

- a. Aviaciniams varikliams, sukurtiems arba modifikuotiems kariniam naudojimui, kuriuos valstybės narės arba Vasenaro susitarime dalyvaujančios valstybės civilinės aviacijos institucija registravo naudoti **civiliniame orlaivyje**, arba specialiai jiems sukurti komponentai.
- b. Stūmokliniams varikliams ar specialiai jiems sukurtiems komponentams, išskyrus specialiai sukurtus nepilotuojamiems skraidymo aparatams.

3 pastaba. ML10 dalies b ir d punktai dėl specialiai kariniams tikslams sukurtų ir modifikuotų nekarinių **orlaivių** arba aviacinių komponentų ir susijusios įrangos arba aviacinių variklių taikomi tik tiems kariniams komponentams ir susijusiai karinei įrangai, kurie yra būtini modifikacijai kariniams tikslams atlikti.

ML11

Elektroninė įranga, nenurodyta kituose Bendrojo karinės įrangos sąrašo punktuose, ir specialiai jai sukurti komponentai:

- a. Elektroninė įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams.

Pastaba. ML11 dalies a punktas apima:

- a. Elektroninę atsakomųjų priemonių ir elektroninę atsakomąsias priemones neutralizuojančią įrangą, įskaitant trukdymo ir trukdymą slopinančią įrangą (t. y. įrangą, sukurtą pašaliniams ar klaidingiems signalams į radarą ar radijo ryšio imtuvus įvesti ar kitokiu būdu trukdyti prieš elektroniniams imtuvams priimti informaciją, mažinti jų funkcionalumą ir veiksmingumą, atitinkamai veikti ir jo atsakomųjų veiksmų įrangą).
- b. Dažniui jautrias elektronines lempas.
- c. Sekimo ir elektromagnetinio spektro stebėjimo elektronines sistemas arba įrangą, sukurtą karinės žvalgybos ar saugumo tikslams arba tokiam sekimui ir kontrolei neutralizuoti.
- d. Povandeninių atsakomųjų priemonių, įskaitant akustinio ir magnetinio trukdymo bei imitavimo, įrangą ir įrangą, sukurtą pašaliniams ar klaidingiems signalams į sonarinius imtuvus įvesti.

- e. *Duomenų tvarkymo apsaugos įrangą, duomenų apsaugos įrangą ir perdavimo bei signalizavimo linijos apsaugos įrangą, veikiančią kodavimo procesų pagrindu.*
- f. *Identifikavimo, autentifikavimo ir šifro įvedimo įrangą ir šifro valdymo, gamybos bei paskirstymo įrangą.*
- g. *Valdymo ir navigacinę įrangą.*
- h. *Skaitmeninę troposferinės sklaidos radijo ryšio siųstuvų įrangą.*
- i. *Skaitmeninius demoduliatorius, specialiai sukurtus signalų žvalgybos tikslais.*
- j. **Automatinės vadovavimo ir kontrolės sistemos.**

N.B. *Dėl programinės įrangos, susijusios su valdomo radijo ryšio (SDR) programine įranga žr. ML.21 dalį.*

- b. Pasaulinės palydovinės navigacinės sistemos (GNSS) trukdymo įranga.

ML12

Didelio greičio kinetinės energijos ginklų sistemos ir su jomis susiję įrenginiai bei specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Kinetinės energijos ginklų sistemos, specialiai sukurtos taikiniui sunaikinti ar pradėtam veiksmui nutraukti.
- b. Specialiai sukurti bandymų ir vertinimo įrenginiai, bandymų modeliai, įskaitant diagnostikos įrenginius ir taikinius, skirtus šovinių ir sistemų dinaminiam kinetinės energijos išbandymui.

N.B. *Dėl ginklų sistemų, naudojančių subkalibrinius šaudmenis ar tik cheminę varomąją jėgą, ir jų amunicijos žr. ML1–ML4 dalis.*

1 pastaba. *ML12 dalis apima ir šias sistemas, kai jos specialiai sukurtos kinetinėms energijos ginklų sistemoms:*

- a. *Paleidimo varomąsias sistemas, galinčias šaudyti paprastu ar greitėjančiu šaudymo metodu didesnius nei 0,1 g objektus akceleruojant juos didesniu nei 1,6 km/s greičiu.*
- b. *Pagrindinius energijos gamybos, elektrinės apsaugos, energijos kaupimo, terminio valdymo priemonių galios palaikymo, įjungimo ar kuro naudojimo įrenginius; elektros grandines tarp energijos šaltinio, ginklo bei elektra valdomo lafeto.*
- c. *Taikinio aptikimo, nustatymo, šaudymo kontrolės ar sunaikinimo laipsnio įvertinimo sistemas.*
- d. *Sviedinių savaiminio nutaikymo, valdymo ar varomosios jėgos nukreipimo (šoninės akceleracijos) sistemas.*

2 pastaba. *ML12 dalis taikoma ginklų sistemoms, naudojančioms bet kurią iš šių rūšių varomosios jėgos energiją:*

- a. *elektromagnetinę;*
- b. *elektroterminę;*
- c. *plazmą;*
- d. *lengvasias dujas arba*
- e. *cheminę (kai ji naudojama kartu su bet kuria iš pirmiau išvardytųjų).*

ML13

Šarvuotoji ar apsauginė įranga, konstrukcijos ir komponentai:

- a. Šarvuotosios plokštės, turinčios bet kurią iš šių charakteristikų:

1. Pagamintos pagal karinius standartus arba specifikacijas arba
2. Tinkamos kariniam naudojimui.
- b. Metalo ir ne metalo medžiagų konstrukcijos bei jų deriniai, specialiai sukurti karinių sistemų balistinei apsaugai, ir specialiai jiems sukurti komponentai.
- c. Šalmai, pagaminti pagal karinius standartus ar specifikacijas arba panašius nacionalinius standartus, ir specialiai jiems sukurti komponentai, t.y. šalmo gaubtas, vidinis apsauginis sluoksnis ir minkšti įklotai.
- d. Šarvuotė ir apsauginiai drabužiai, pagaminti pagal karinius standartus ar specifikacijas arba jų atitikmenis, ir specialiai jiems sukurti komponentai.

1 pastaba. ML13 dalies b punktas apima medžiagas, specialiai sukurtas į sprogimą reaguojančiai apsaugai formuoti arba karinėms priedangoms statyti.

2 pastaba. ML13 dalies c punktas netaikomas įprastiniams plieniniams šalmams, kurie nėra modifikuoti ar sukurti taip, kad juose galėtų būti įtaisytas bet kokios rūšies papildomas prietaisas.

3 pastaba. ML13 dalies c ir d punktai netaikomi šalmams, šarvuotėms ir apsauginiams drabužiams, dėvimiems asmeninės apsaugos tikslais.

4 pastaba. ML13 dalyje nurodyti tik tie bombas neutralizuojantiems darbuotojams specialiai sukurti šalmai, kurie yra specialiai sukurti kariniams tikslams.

N.B. 1 Taip pat žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo 1A005 poziciją.

N.B. 2 **Pluoštinėms ar gijinėms medžiagoms**, naudojamoms šarvuotėms ir šalmams gaminti žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo 1C010 poziciją.

ML14

'Specializuota karinėms pratyboms' arba karinių scenarijų imitavimui skirta įranga, simulatoriai, specialiai sukurti mokyti naudotis visais šautuvais ir ginklais, nurodytais ML1 ar ML2 dalyse, ir specialiai jiems sukurti komponentai bei priedai.

Techninė pastaba.

Terminas 'specializuota karinėms pratyboms skirta įranga' apima karinių veiksmų treniruoklius, skrydžio valdymo treniruoklius, radarų taikinius-treniruoklius, radarų taikinių generatorius, šaudymo pratybų prietaisus, kovos su povandeniniais laivais treniruoklius, skraidymo simulatorius (įskaitant centrifugas lakūnams ar astronautams rengti), radarų treniruoklius, skraidymo įrangos imitacinius treniruoklius, navigacinius treniruoklius, raketų paleidimo treniruoklius, taikinių įrangą, ginkluotės treniruoklius, nepilotuojamų „orlaivių“ treniruoklius, mobiliuosius pratybų įrenginius ir antžeminių operacijų mokymo įrangą.

1 pastaba. ML14 dalis apima vaizdo atkūrimo ir interaktyvios aplinkos sistemas, skirtas simulatoriams, jei jos yra specialiai sukurtos ar modifikuotos kariniams tikslams.

2 pastaba. ML14 dalis netaikoma įrangai, specialiai sukurtai mokyti naudotis medžiokliniais ar sportiniais ginklais.

ML15

Vaizdo atkūrimo ar atsakomųjų priemonių įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams, ir specialiai jai sukurti komponentai bei priedai:

- a. filmavimo ir vaizdo apdorojimo įranga;
- b. fotoaparatai, fotografinė įranga ir juostų apdorojimo įranga;
- c. vaizdo stiprinimo įranga;

- d. infraraudonųjų spindulių arba terminė vaizdo atkūrimo įranga;
- e. radarinė sensorinė vaizdo atkūrimo įranga;
- f. atsakomųjų priemonių arba atsakomąsias priemones neutralizuojanti įranga, skirta ML15 dalies a–e punktuose nurodytai įrangai.

Pastaba. ML15 dalies f punktas apima įrangą, sukurtą karinių vaizdo sistemų veikimui neutralizuoti arba efektyvumui susilpninti ar tokiam ardomajam poveikiui sumažinti.

1 pastaba. ML15 dalyje sąvoka 'specialiai sukurti komponentai', kai jie specialiai sukurti kariniams tikslams, apima:

- a. infraraudonųjų spindulių vaizdo keitiklio elektroninius vamzdelius;
- b. vaizdo stiprinimo elektroninius vamzdelius (ne pirmosios kartos);
- c. mikrokanalines plokšteles;
- d. silpnai šviesai jautrių televizijos kamerų elektroninius vamzdelius;
- e. detektorinę išdėstymo įrangą (įskaitant elektroninio ryšio ar rodymo sistemas);
- f. piroelektrinės televizijos kamerų elektroninius vamzdelius;
- g. vaizdo sistemų aušinimo sistemas;
- h. elektriniu būdu užsklendžiamas fotochrominio arba elektrooptinio tipo sklendes, kurių užsisklendimo greitis yra mažesnis negu 100 ?s, išskyrus sklendes, kurios yra pagrindinės didelio greičio fotoaparato dalys;
- i. skaidulinius optinius vaizdo apgręžiklius;
- j. sudėtinius puslaidininkinius fotokatodus.

2 pastaba. ML15 dalis netaikoma **pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroniniams vamzdeliams** ar įrangai, specialiai sukurtai naudojant **pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroninius vamzdelius**.

N.B. Dėl ginklų, kuriems naudojami **pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroniniai vamzdeliai**, klasifikacijos žr. ML1 ir ML2 dalis bei ML5 dalies a punktą.

N.B. Taip pat žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo 6A002 pozicijos a punkto 2 papunktį ir 6A002 pozicijos b punktą.

ML16 **Liejiniai, atliejos ir kiti pusgaminiai, specialiai pagaminti gaminiams, nurodytiems ML1–ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 arba ML19 dalyse.**

Pastaba. ML.16 dalis taikoma pusgaminiams, kurie atpažįstami pagal medžiagos sudėtį, formą arba funkcijas.

ML17 **Įvairi įranga, medžiagos ir 'bibliotekos' bei specialiai joms sukurti komponentai:**

- a. Savaeigiai nardymo ir povandeninio plaukiojimo aparatai:
 - 1. uždarojo arba pusiau uždarojo ciklo (pakartotinio kvėpavimo) aparatai, specialiai sukurti kariniams tikslams (t. y. specialiai sukurti, kad būtų nemagnetiniai);
 - 2. specialiai sukurti komponentai, skirti atvirojo ciklo aparatui modifikuoti kariniams tikslams;
 - 3. gaminiai, sukurti išimtinai kariniams tikslams, skirti naudoti kartu su savaeigiais nardymo ir povandeninio plaukiojimo aparatais.
- b. statybos įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams;

- c. elektros instaliacija, danga ir apdorojimo priemonės, skirti objekto atpažinimo galimybei mažinti, specialiai sukurti kariniams tikslams;
- d. lauko inžinerinė įranga, specialiai sukurta naudoti kovos zonoje;
- e. **Robotai**, kontroliuojantieji **robotai** ir **robotų galiniai vykdymo itaisai**, turintys bet kurią iš šių charakteristikų:
 - 1. specialiai sukurti kariniam naudojimui;
 - 2. juose yra priemonės, saugančios hidraulinės linijas nuo balistinių skeveldrų iš išorės padarytų sužeidimų (pvz., savaime izoliuojančios linijos), ir jie gali naudoti hidraulinius skysčius, kurių užsidegimo temperatūra yra aukštesnė negu 566° C (839 K); arba
 - 3. specialiai sukurti ar gali veikti elektromagnetinio impulso (EMP) aplinkoje;

Techninė pastaba.
Elektromagnetinis impulsas neapima netyčinių netoliese esančios įrangos (t. y. mašinų, įtaisų ar elektroninių prietaisų) elektromagnetinės spinduliuotės ar žaibo keliamų trikdžių.
- f. 'bibliotekos' (parametrinės techninės duomenų bazės), specialiai sukurtos kariniams tikslams, įrangai, nurodytai Bendrojo karinės įrangos sąraše;
- g. branduolinę energiją ar impulsą generuojanti įranga arba varomoji įranga, įskaitant **branduolinius reaktorius**, specialiai sukurtus kariniams tikslams, ir komponentai, specialiai jiems sukurti ar **modifikuoti** kariniams tikslams;
- h. kita specialiai kariniams tikslams sukurta įranga ir medžiagos, apdorotos ar padengtos danga, skirtos objekto atpažinimo galimybei mažinti, išskyrus įrangą ir medžiagas, nurodytas kituose Bendrojo karinės įrangos sąrašo punktuose;
- i. simulatoriai, specialiai sukurti kariniams **branduoliniams reaktoriams**;
- j. mobiliosios remonto dirbtuvės, specialiai įrengtos ar 'modifikuotos' karinei įrangai remontuoti;
- k. lauko generatoriai, specialiai sukurti ar 'modifikuoti' kariniams tikslams;
- l. konteineriai, specialiai sukurti ar 'modifikuoti' kariniams tikslams;
- m. keltai, išskyrus keltus, nurodytus kituose Bendrojo karinio sąrašo punktuose, tiltai ir pontonai, specialiai sukurti kariniams tikslams;
- n. bandomieji modeliai, specialiai sukurti objektams, nurodytiems ML4, ML6, ML9 ar ML10 dalyse, **tobulinti**;
- o. apsaugos nuo lazerių įranga (pvz., akių ir jutiklių apsaugos), specialiai sukurta kariniams tikslams.
- p. **kuro elementai**, nenurodyti kitur Bendrajame karinės įrangos sąraše, specialiai sukurti ar 'modifikuoti' kariniam naudojimui.

Techninės pastabos:

- 1. ML17 dalyje terminas 'biblioteka' (parametrinė techninė duomenų bazė) reiškia karinio pobūdžio techninės informacijos rinkinį; naudojimasis šiuo rinkiniu gali pagerinti karinės įrangos ar sistemų veikimą.
- 2. ML17 dalyje terminas 'modifikuotas' reiškia struktūrinį, elektromechaninį ar kitokį pakeitimą, dėl kurio nekariniams tikslams

sukurtas objektas įgauna savybes, dėl kurių jis yra lygiavertis objektui, specialiai sukurtam kariniams tikslams.

ML18

Gamybos įranga ir komponentai:

- a. Specialiai sukurta ar modifikuota 'gamybos' įranga, skirta Bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytiems gaminiams 'gaminti', ir specialiai jai sukurti komponentai.
- b. Specialiai sukurta aplinkos tyrimo aparatūra ir specialiai jai sukurta įranga, skirta Bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytiems gaminiams sertifikuoti, kvalifikuoti ar bandyti.

Techninė pastaba.

ML18 dalyje terminas 'gamyba' apima projektavimą, tyrimą, gaminimą, bandymą ir tikrinimą.

Pastaba. *ML18 dalies a ir b punktai apima šią įrangą:*

- a. nuolatinio veikimo azotinimo įrangą;
- b. centrifuginius bandomuosius aparatus ar įrangą, turinčius bet kurią iš šių charakteristikų:
 1. varoma variklio arba variklių, kurių bendras nustatytasis galingumas yra didesnis nei 298 kW (400 AG);
 2. pakelia 113 kg ar daugiau svorio arba
 3. gali pasiekti centrifugos 8 g ar didesnę pagreitį, kai krovinio svoris 91 kg ir didesnis;
- c. dehidracijos presus;
- d. varžtų išspaudikliai (ekstruderiai), specialiai sukurti arba modifikuoti kariniam sprogstamajam išspaudimui;
- e. pjaustomosios mašinos, skirtos išspaustoms svaidomosioms medžiagoms dozuoti;
- f. betriukšmis 1,85 metro arba didesnio skersmens poliravimo būgnas, kurio įkrova didesnė negu 227 kg;
- g. nuolatinio veikimo maišytuvai, skirti kietiems svaidomiesiems sprogmenims maišyti;
- h. dujiniai smulkintuvai karinių sprogstamųjų medžiagų sudedamosioms dalims (ingredientams) malti ar trupinti;
- i. įranga, kuria išgaunamas metalo miltelių dalelių sferiškumas ir suvienodinamas jų dydis, kaip nurodyta ML8 dalies c punkto 8 papunktyje;
- j. konvekcinės srovės keitikliai ML8 c punkto 3 papunktyje nurodytų medžiagų konversijai.

ML19

Kreipiamosios energijos ginklų sistemos (DEW), su jomis susijusių arba atsakomųjų priemonių įranga ir bandymų modeliai, taip pat specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Lazerinės sistemos, specialiai sukurtos taikiniams sunaikinti ar jų vykdamai užduočiai nutraukti.
- b. Šviesos pluošto dalelių sistemos taikiniams sunaikinti ar jų vykdamai užduočiai nutraukti.
- c. Didelio galingumo radijo dažnio sistemos taikiniams sunaikinti ar jų vykdamai užduočiai nutraukti.
- d. Įranga, specialiai sukurta ML19 dalies a–c punktuose nurodytoms sistemoms surasti, atpažinti arba nuo jų gintis.
- e. ML19 punkte nurodytų sistemų, įrangos ir komponentų fizinių bandymų modeliai.

- f. Nenutrūkstamos bangos ar impulsinio **lazerio** sistemos, specialiai sukurtos sukelti ilgalaikį apakimą neapsaugotoms žmogaus akims (technologijomis nesustiprintam matymui) arba žmogaus akims su regos korekcijos optiniais prietaisais.

1 pastaba. DEW sistemos, nurodytos ML19 dalyje, apima sistemas, kurių galimybes lemia kontroliuojamas pritaikymas:

- a. Reikiamos energijos **lazerių**, kuriais naikinama panašiai kaip ir įprastine amunicija.
- b. Dalelių akceleratorių, formuojančių elektringų ar neutralių naikinamosios galios dalelių srautą.
- c. Didelio galingumo impulso arba vidutinio galingumo radijo dažnių srautų siūstuvai, sukuriantys pakankamai stiprius laukus, kad išvestų iš rikiuotės tolimo taikinio elektroninę grandinę.

2 pastaba. ML19 dalis apima šią įrangą, specialiai sukurtą DEW sistemoms:

- a. pagrindinius energijos gamybos, kaupimo, įjungimo, galios palaikymo ar kuro naudojimo įrenginius;
- b. taikinio aptikimo ar nustatymo sistemas;
- c. sistemas, kuriomis galima nustatyti taikiniui padarytą žalą, sunaikinimą ar veiksmo nutraukimą;
- d. srauto valdymo, skleidimo ar nutaikymo įrangą;
- e. įrenginius su kintamojo sukimosi srautu, skirtus operacijoms su greitai kintančiu taikiniu;
- f. pritaikomąją optiką ir fazės jungiklius;
- g. srovės injektorius neigiamų vandenilio jonų srautams;
- h. **tinkamų naudoti kosmose** akceleratorių komponentus;
- i. neigiamų jonų srauto nukreipimo įrenginius;
- j. įrenginius didelės galios jonų srautui kontroliuoti ir nukreipti;
- k. **tinkamų naudoti kosmose** įrenginių dangą, skirtą neigiamoms vandenilio izotopų srovėms neutralizuoti.

ML20

Kriogeninė ir superlaidi įranga bei specialiai jai sukurti komponentai bei priedai:

- a. Įranga, specialiai sukurta arba suderinta taip, kad ją būtų galima įmontuoti karinėje žemės, jūrų, oro desanto ar kosmoso priemonėje, ir galinti veikti tai priemonei judant bei sukurti arba palaikyti temperatūrą, žemesnę nei 170 °C (103 K).

Pastaba. ML20 dalies a punktas apima mobiliąsias sistemas, į kurių sudėtį įeina priedai ar komponentai, pagaminti iš nemetalų arba elektrai nelaidžių medžiagų, pvz., plastmasės arba epoksidais impregnuotų medžiagų.

- b. **Superlaidi** elektros įranga (rotacinės mašinos ir transformatoriai), specialiai sukurta arba sukonfigūruota taip, kad ją būtų galima įmontuoti karinėje žemės, jūrų, oro desanto ar kosmoso transporto priemonėje, ir galinti veikti transporto priemonei judant.

Pastaba. ML20 dalies b punktas netaikomas nuolatinės srovės hibridiniams vienpoliams generatoriams su vieno stiebo normalia metaline armatūra, kuri sukasi **superlaidžiu** apvijų sukurtame magnetiniame lauke, jeigu tos apvijos yra vieninteliai **superlaidūs** komponentai, esantys generatoriuje.

ML21

Programinė įranga:

- a. **Programinė įranga**, specialiai sukurta ar modifikuota Bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytos įrangos, medžiagų ar programinės įrangos **kūrimui**, **gamybai** ar **naudojimui**.
- b. Specialioji **programinė įranga**, kuri nėra nurodyta ML21 dalies a punkte:
 1. **Programinė įranga**, specialiai sukurta kariniams tikslams ir kovinių ginklų sistemoms modeliuoti, imituoti ar įvertinti;
 2. **Programinė įranga**, specialiai sukurta kariniams tikslams ir karinių operacijų scenarijams kurti ar imituoti;
 3. **Programinė įranga**, skirta nustatyti įprastinių, branduolinių, cheminių ar biologinių ginklų poveikį;
 4. **Programinė įranga**, specialiai sukurta kariniams tikslams ir specialiai sukurta taikyti vadovavimo, ryšių, kontrolės ir žvalgybos (C³I) arba vadovavimo, ryšių, kontrolės, kompiuterių ir žvalgybos (C⁴I) srityje.
- c. **Programinė įranga**, nenurodyta ML21 dalies a ar b punkte, specialiai sukurta ar modifikuota tam, kad sudarytų sąlygas naudoti įrangą, nenurodytą Bendrajame karinės įrangos sąraše, vykdančios tokias karines funkcijas, kurioms vykdyti naudojama įranga, nurodyta Bendrajame karinės įrangos sąraše.

ML22

Technologija:

- a. ML22 dalies b punkte nenurodyta **technologija**, **reikalinga** Bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytų objektų **kūrimui**, **gamybai** ar **naudojimui**.
 - b. **Technologija:**
 1. Technologija, reikalinga Bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytiems objektams kurti, jų komponentams surinkti, gamybos įrenginiams funkcionuoti, priežiūrai ir remontui, net jeigu tokie gamybos įrenginiai nėra nurodyti.
 2. **Technologija**, **reikalinga** mažo kalibro ginklų **kūrimui** ir **gamybai**, net jei ji naudojama mažo kalibro antikvarinių ginklų kopijoms gaminti.
 3. **Technologija**, **reikalinga** toksinių medžiagų, susijusios įrangos ar komponentų, nurodytų ML7 dalies a–g punktuose, **kūrimui**, **gamybai** arba **naudojimui**.
 4. **Technologija**, **reikalinga biopolimerų** arba specifinių ląstelių kultūrų, nurodytų ML7 dalies h punkte, **kūrimui**, **gamybai** arba **naudojimui**.
 5. **Technologija**, **reikalinga** tik **biokatalizatoriams**, nurodytiems ML7 dalies i punkto 1 papunktyje, naudoti karinėse medžiagose-nešikliuose ar karinėse medžiagose.
- 1 pastaba. **Technologija**, **reikalinga** Bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytų objektų **kūrimui**, **gamybai** ar **naudojimui**, yra kontroliuojama net ir tada, kai naudojama Bendrajame karinės įrangos sąraše nenurodytam objektui.*
- 2 pastaba. ML22 dalis netaikoma:*
- a. **Technologijai**, būtinai tiems objektams, kurie nekontroliuojami arba kuriuos leidžiama eksportuoti,

- įdiegti, funkcionuoti, prižiūrėti (tikrinti) ir remontuoti.*
- b. **Viešo naudojimo technologijai**, skirtai **pagrindiniams moksliniams tyrimams**, arba patentų programoms reikalingai būtiniausiai informacijai.
- c. **Technologijai**, skirtai nuolatiniam impulsui tiekti civilinio transporto įrenginiams magnetinės indukcijos būdu.

ŠIAME SĄRAŠE VARTOJAMŲ SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

Šiame sąrašė vartojamų sąvokų apibrėžimai pateikiami abėcėlės tvarka.

1 pastaba. *Apibrėžtos sąvokos vartojamos visame sąrašė. Nuorodos yra tik konsultacinio pobūdžio ir neturi poveikio sąrašė apibrėžtų sąvokų įprastiniam vartojimui.*

2 pastaba. *Kai šiame sąvokų apibrėžčių sąrašė pateiktos sąvokos vartojamos tik apibrėžta reikšme, jos rašomos pabrauktos ir paryškintu šriftu. Sąvokos viengubose kabutėse (' ') išaiškinamos dėl atitinkamo objekto techninėje pastaboje. Kitais atvejais sąvokos vartojamos bendrai priimtomis (žodyno) reikšmėmis.*

ML11

Automatinės vadovavimo ir kontrolės sistemos

Elektroninės sistemos, kurias pasitelkus įveda, tvarkoma ir perduodama informacija, būtina efektyviam grupuotės, pagrindinės rikiuotės, taktinės rikiuotės, dalinio, laivo, padalinio ar ginkluotės, kuriems vadovaujama, veikimui. Tai atliekama naudojantis kompiuteriu ir kita specializuota aparatine įranga, sukurta padėti vykdyti karinio vadovavimo ir kontrolės organizavimo funkcijas. Automatinės vadovavimo ir kontrolės sistemos pagrindinės funkcijos: veiksmingas automatinis informacijos rinkimas, kaupimas, saugojimas ir tvarkymas; padėties bei aplinkybių, turinčių įtakos kovos veiksmų parengimui bei vykdymui, vaizdavimas; operatyviniai ir taktiniai skaičiavimai siekiant paskirstyti išteklius pajėgų grupuotėms arba kovos rikiuotės ar išskleidimo į kovos rikiuotę elementams atsižvelgiant į operacijos tikslą ar etapą; duomenų parengimas siekiant įvertinti situaciją ir priimti sprendimus bet kuriuo operacijos ar mūšio momentu; operacijų imitacija kompiuteriu.

ML7, 22

Biokatalizatoriai

'Fermentai (enzimai)', skirti konkrečioms cheminėms arba biocheminėms reakcijoms, arba kiti biologiniai junginiai, kurie jungiasi su KNM ir pagreitina jų suardymą.

Techninė pastaba. 'Fermentai (enzimai)' – konkrečių cheminių arba biocheminių reakcijų **biokatalizatoriai**.

ML7, 22

Biopolimerai

Biologinės makromolekulės:

- a. Fermentai (enzimai), skirti konkrečioms cheminėms arba biocheminėms

reakcijoms.

b. 'Monokloniniai, polikloniniai ar antiidiotipiniai' antikūnai.

c. Specialiai sukurti ar specialiai apdoroti 'receptoriai'.

Techninės pastabos:

1. 'Antiidiotipiniai antikūnai' – antikūnai, kurie jungiasi prie konkrečių kitų antikūnų antigenų jungimosi vietų.

2. 'Monokloniniai antikūnai' – proteinai, kurie jungiasi prie antigeno vietos ir kuriuos gamina vienas ląstelių klonas.

3. 'Polikloniniai antikūnai' – proteinų, kurie jungiasi prie konkretaus antigeno ir kuriuos gamina keli ląstelių klonai, mišinys.

4. 'Receptoriai' – biologinės makromolekulinės struktūros, galinčios jungti ligandus, kurių jungimas daro poveikį fiziologinėms funkcijoms.

ML17.

Branduoliniai reaktoriai

Apima objektus, esančius reaktoriaus korpuse arba tiesiogiai į jį įdedamus, įrangą, kuri valdo galios lygį aktyviojoje srityje, ir komponentus, kuriuose yra ar kurie tiesiogiai liečiasi su aktyviąją **branduolinio reaktoriaus** sritimi arba valdo pirminį reaktoriaus šilumnešį.

ML10.

Civiliniai orlaiviai

Orlaiviai, civilinės aviacijos kompetentingų institucijų įrašyti į paskelbtą skrydžiams tinkamų **orlaivių** registrą, skirti skraidyti komerciniais civiliniais vidaus ir tarptautiniais maršrutais arba naudoti teisėtais civiliniais, asmeniniais arba verslo tikslais.

ML4, 8

Energetinės medžiagos

Medžiagos ar mišiniai, kurie chemiškai reaguoja išskirdami energiją, reikalingą taikant juos pagal paskirtį. **Sprogstamosios medžiagos, pirotechnika** ir **svaidomosios medžiagos** priklauso **energetinių medžiagų** poklasiams.

ML17.

Galiniai vykdymo įtaisai

Griebtuvai, 'aktyvieji įrankiniai įtaisai' ir visos kitos įrankinės priemonės, kurios įdedamos į **roboto** manipulatoriaus rankos laikiklinį antgalį.

Techninė pastaba. 'Aktyvusis įrankinis įtaisas' – įtaisas, naudojamas ruošiniui suteikti judesio jėgą, apdorojimo energiją arba judesio kryptį.

ML21, 22

Gamyba

Visi **gamybos** etapai, pavyzdžiui: **gamybos** technologija, gaminimas, integravimas, surinkimas (montavimas), tikrinimas, bandymas, kokybės

laidavimas.

ML21, 22

Kūrimas

Visi etapai prieš serijinę gamybą, pavyzdžiui, projektavimas, projekto tyrimas, projekto analizė, projekto koncepcijos, prototipų surinkimas ir bandymai, bandomosios gamybos schemos, projektavimo duomenys, projektavimo duomenų transformavimo į gaminių procesas, konfigūracijos projektavimas, tarpusavio funkciškumo projektavimas, išdėstymas.

ML5, 19

Lazeris

Komponentų sąranka, sukurianti šviesą, kuriai būdingas erdvinis ir laikinis koherentiškumas ir kuri yra stiprinama dėl priverstinės spinduliuotės.

ML7.

Ligų platintojai

Ligų sukėlėjų nešiotojai (pvz., plazmidės ar virusai), naudojami genetinei medžiagai įterpti į priimančiąsias ląsteles.

ML7.

Medžiagos riaušėms malšinti

Medžiagos, kurios numatomomis sąlygomis naudojant riaušėms malšinti žmonėms sparčiai sukelia jutiminį suerzinimą arba pasižymi neutralizuojančiu fiziniu poveikiu, kuris baigiasi netrukus po to, kai baigiasi tų medžiagų poveikis (Ašarinės dujos priklauso **medžiagų riaušėms malšinti** pogrupiui.)

ML21, 22

Naudojimas

Veikimas, įdiegimas (įskaitant įdiegimą vietoje), priežiūra (tikrinimas), taisymas, kapitalinis remontas ir atnaujinimas.

ML8, ML9,
ML10

Orlaiviai

Skraidymo aparatai su fiksuotaisiais arba pasukamaisiais sparnais, besisukančiais sparnais (sraigtasparnis), su pasviruoju sraigtu arba pasviraisiais sparnais.

ML22.

Pagrindiniai moksliniai tyrimai

Eksperimentinis arba teorinis darbas, kurio pagrindinis tikslas – įgyti naujų žinių apie pagrindinius reiškinių principus arba stebimus faktus ir kuriuo nebūtinai pirmiausia siekiama konkrečių praktinių tikslų ar uždavinių sprendimo.

ML15.

Pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroniniai vamzdeliai

Elektrostatinio židinio vamzdeliai, kuriuose naudojamas įvesties ir išvesties šviesolaidinės arba stiklo plokštės, daugiašarmiai fotokatodai (S-20 arba S-25), bet ne mikrokanalinių plokštelių stiprintuvai.

ML4, 8

Pirotechnika

Kietųjų ir skystųjų degalų ir oksiduojančiųjų medžiagų mišiniai, kuriuos uždegus vyksta energetinė cheminė reakcija, kurios apimtis kontroliuojama ir kuria siekiama užtikrinti konkretų vėlinimą arba išskirti šilumos, dūmų, matomos šviesos, infraraudonųjų spindulių ar sukelti tam tikro stiprumo triukšmą. Piroforika – **pirotechnikos** poklasis, į kurį neįeina oksiduojančiosios medžiagos, tačiau jam priklausančios medžiagos užsidega nuo sąlyčio su oru.

ML13. **Pluoštinės ar gijinės medžiagos**

Apima:

- a. tolydžiuosius viengijus siūlus;
- b. tolydžiuosius verpalus ir pusverpalus;
- c. juostas, audinius, atsitiktinai išsidėsčiusius plaušus ir kaspinus;
- d. smulkintą pluoštą, štapelinį pluoštą ir koherentes pluoštines dangas;
- e. monokristalinius arba polikristalinius bet kokio ilgio adatinius darinius;
- f. aromatinę poliamidinę celiuliozę.

ML8. **Pirmtakai**

Specializuotos cheminės medžiagos, naudojamos sprogmenims gaminti.

ML8. **Priedai ir priemonės**

Medžiagos, naudojamos sprogstamuosiuose junginiuose, siekiant pagerinti jų savybes.

ML7. **Pritaikytas kariniam tikslui**

Bet kokia modifikacija arba selekcija (pvz., keičianti grynumą, laikymo trukmę, kenksmingumą, pasklidimo charakteristikas arba atsparumą ultravioletinei spinduliutei), skirta veiksmingai žaloti žmones ar gyvūnus, kenkti įrangai, derliui arba aplinkai.

ML21. **Programinė įranga**

Vienos ar daugiau programų arba mikroprogramų rinkinys, įrašytas bet kokioje fizinėje laikmenoje.

ML22. **Reikalinga**

Kai tai taikoma **technologijai**, apibūdina tik tas **technologijos** dalis, kurios ypač svarbios norint pasiekti ar išplėsti valdomo vykdymo lygį, charakteristikas, funkcijas. Tokia **reikalinga technologija** gali būti naudojama skirtinguose produktuose.

Robotas

Manipuliavimo mechanizmas, kuris gali judėti tolygia trajektorija arba iš vienos vietos į kitą ir kuriame gali būti naudojami jutikliai; jis turi visas toliau išvardytas charakteristikas:

- a. yra daugiafunkcis;
- b. judėdamas trimatėje erdvėje gali išdėlioti ar orientuoti medžiagas, dalis, įrankius arba specialius prietaisus;
- c. jungia tris ar daugiau uždarų ar atvirojo kontūro valdomuosius įtaisus, kurie gali turėti žingsninius variklius;
- d. gali būti programuojamas vartotojo naudojant mokymo ir atkūrimo būdą arba elektroninį kompiuterį, kuriuo gali būti programuojamasis loginis valdiklis, t. y. be mechaninio įsikišimo.

Pastaba. Pateikta apibrėžtis neapima toliau išvardytų prietaisų:

1. *Manipuliavimo mechanizmus, kurie valdomi tik rankiniu būdu ar nuotolinio operatoriaus.*
2. *Fiksuotosios sekos manipuliavimo mechanizmus, kurie yra automatiniai judamieji prietaisai, veikiantys pagal mechanškai fiksuotus programuotus judesius. Programa yra mechanškai apribota fiksuotais stabdymo įtaisais, pavyzdžiui, kaiščiais arba krumpliaračiais. Judesių seka ir trajektorijų ar kampų pasirinkimas nėra valdomi ir keičiami mechaninėmis, elektroninėmis ar elektrinėmis priemonėmis.*
3. *Mechaniškai valdomų kintamosios sekos manipuliavimo mechanizmus, kurie yra automatiniai judamieji įtaisai, veikiantys pagal mechanškai fiksuotus programuotus judesius. Programa yra mechanškai apribota fiksuotais, tačiau derinamais stabdymo įtaisais, pavyzdžiui, kaiščiais arba krumpliaračiais. Judesių seka ir trajektorijų ar kampų pasirinkimas yra keičiami pagal fiksuotą programos modelį. Programos modelio variantai arba modifikacijos (pvz., kaiščių ar krumpliaračių keitimas) viena ar daugiau judesio ašių atliekami tik naudojant mechanines operacijas.*
4. *Nuotoliniu būdu nevaldomų kintamosios sekos manipuliavimo mechanizmus, kurie yra automatiniai judamieji prietaisai, veikiantys pagal mechanškai fiksuotus programuotus judesius. Programa yra keičiama, tačiau seka yra vykdoma tik dvipoliais signalais iš mechanškai fiksuotų elektrinių dvipolių prietaisų arba derinamų stabdymo įtaisų.*
5. *Rietuvių kranų, kurie apibrėžiami kaip stačiakampių koordinačių manipuliatorių sistemos, pagamintos kaip sudedamoji vertikalių saugojimo talpyklų konstrukcijų dalis ir*

sukurtos priegai prie šių talpyklų, kad galima būtų jas užpildyti arba ištuštinti.

ML8, 18 **Sprogstamosios medžiagos**

Kietos, skystos ar dujinės medžiagos arba jų mišiniai, kurie naudojant juos kovinėse galvutėse, naikinimo ir kitose priemonėse kaip inicijuojančius užtaisus, tarpinius detonatorius arba pagrindinius užtaisus, turi detonuoti.

ML8. **Svaidomosios medžiagos**

Cheminės medžiagos ar mišiniai, kurie chemiškai reaguoja išskirdami didelį kontroliuojamos apimties karštų dujų kiekį mechaniniam darbui atlikti.

ML18, 20 **Superlaidžios**

Medžiagos (t. y. metalai, lydiniai arba junginiai), kurių elektrinė varža gali išnykti (t. y. savitasis elektrinis laidis gali tapti begalinis ir juo gali tekėti labai didelės srovės, nesukurdamos šilumos.

Techninė pastaba. Bet kokios medžiagos **superlaidžioji** būseną apibūdinama kritine temperatūra, kritiniu magnetiniu lauku, kuris priklauso nuo temperatūros, ir kritiniu srovės tankiu, kuris priklauso ir nuo magnetinio lauko, ir nuo temperatūros.

ML22. **Technologija**

Konkrety informacija, būtina produkto **kūrimui**, **gamybai** ar **naudojimui**. Ši informacija pateikiama kaip 'techniniai duomenys' ar 'techninė pagalba'.

Techninės pastabos.

1. 'Techniniai duomenys' gali būti projektai, planai, diagramos, modeliai, formulės, lentelės, techniniai projektai ir techninės sąlygos, vadovai ir instrukcijos, parašyti ar įrašyti į laikmenas ar prietaisus, pavyzdžiui, diskai, juostos, pastoviosios atmintinės;

2. 'Techninė pagalba' gali būti instrukcijos, gebėjimai, mokymas, darbinės žinios, konsultavimo paslaugos. 'Techninė pagalba' gali apimti 'techninių duomenų' perdavimą.

ML19. **Tinkami naudoti kosmose**

Produktai, kurie yra sukurti, pagaminti ir išbandyti, kad atitiktų specialius elektrinius, mechaninius ir klimato reikalavimus palydovų paleidimui ir jų funkcionavimui arba aukštai skraidančioms sistemoms, veikiančioms 100 km ir didesniame aukštyje.

ML10. **Už orą lengvesni skraidymo aparatai**

Balionai ir **orlaiviai**, kuriuose pakilimui naudojamas karštas oras ar lengvesnės už orą dujos, pavyzdžiui, helis ar vandenilis.

ML22.

Viešojo naudojimo

Tai **technologija** arba **programinė įranga**, kuria leidžiama naudotis neapribojant tolesnio jos platinimo.

*Pastaba. Autorių teisių apribojimai nereiškia, kad **technologija** arba **programinė įranga** nėra **viešojo naudojimo**.*

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-766](#), 2011-07-07, Žin., 2011, Nr. 92-4400 (2011-07-20), i. k. 1112060ISAK000V-766

Dėl krašto apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. V-1216 "Dėl Bendrojo karinės įrangos sąrašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-631](#), 2012-06-13, Žin., 2012, Nr. 68-3472 (2012-06-19), i. k. 1122060ISAK000V-631

Dėl krašto apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. V-1216 "Dėl Bendrojo karinės įrangos sąrašo patvirtinimo" pakeitimo